

EJSZAKA TÖBB A FÖLDRENGÉS!

Michael Shimshoni izraeli kutató fel dolgozta az 1968—1970-es években kikap-
tant, összesen 15 325 földrengés adatait.
A statisztikai elemzésből kitűnik, hogy a
földrengések időbeli eloszlása a nap fo-
lyamán korántsem egyenletes. Az éjsza-
kai órákban — 22 óra 30 perc és 01 óra
30 perc között — több földrengés van,
mint a nappali időszakokban, mégpedig
a legtöbb éjjel körül. A nappali idősza-
kokban két kiugró minimum tapasztal-
ható: az egyik 10 óra 30 és 11 óra 30 kö-
zött, a másik pedig 15 óra 30 és 16 óra 30
között.

Az éjjel körüli maximumot még nem
sikerült pontosan megmagyarázni, de
Shimshoni feltételezi, hogy mivel éjjel-
kor a Nap úgynevezett „alsó delelés”-ben
áll, a jelenség ezzel lehet kapcsolatban,
tehát *valamiféle árapály-hatás az oka*,
amelynek mélyebb természete még nem
tisztázott, és nem tudjuk, miért nincs ha-
sonló hatás a Hold helyzetével kapcsolat-
ban is. (Dr. H. P.)

VILÁGCSÚCS A NÉPSZAPORULATBAN

Latin-Amerika lakosságának száma 291
millióra emelkedett, s csupán az elmúlt
évben nyolcmillióval nőtt. Evvel az évi
2,9 százalékos népszaporulattal Latin-
Amerika tartja a világrekordot. (Der
Morgen)

MESTERSÉGES VIHAROK LABORATÓRIUMBAN

A Grúz SZSZK Tudományos Akadé-
miája Geofizikai Kutatóintézetében egy
hatalmas méretű laboratóriumot rendez-
tek be, amelyben meteorológiai jelensége-
ket lehet modellezni.

A mintegy 200 m³ térfogatú, különleges
acélból készült építményben jégfelhőket,
esőfelhőket, hófelhőket lehet előállítani,
és ezek változását, kialakulását, kicsapó-
dását megfigyelni, mérni lehet.

Az acélépítmény kettős fala között
freont cirkuláltatnak, amellyel még mí-
nus 43 C-fok hőmérsékletet is elő lehet
állítani. A rendkívül nagy szilárdságú fa-

lak lehetővé teszik, hogy 12 km-es ma-
gasságban lejátszódó jelenségeket is mo-
dellizzhessenek. Ezeket a jelenségeket a
természetben nagyon nehéz, sokszor ve-
szélyes és lehetetlen műszerekkel ellen-
őrizni. (Szocialisztícseszkaja Indusztriya)

ŐSVILÁGI BOLHÁK

Egy ausztráliai ásatás során a krétaidő-
szak elejének, az alsókrétának a kőzetei-
ből rendkívül sok növényi és állati ősmar-
advány került elő. A leletek nevezetes-
ségei közé tartozik két *ősbolha*. Az egyik
az Ausztráliában ma is élő bolha őse. A
másik bolhafaj ennél sokkal méltóbb az
érdeklődésre. Feje a mai bolhatípusokéhoz
képest még rendkívül fejletlen. Testhosz-
sza 7 mm, vagyis a mai bolhákhoz mér-
ten jókora példány volt. Lábának szer-
kezete arra mutat, hogy *hosszúszőrű ál-
latokon élősködött*.

Ez érdekes tény, hiszen a krétaidőszak
elején, 70—80 millió évvel ezelőtt, már
éltek ugyan szőrrel fedett testű emlősál-
latok, de maradványaik a legnagyobb
ritkaságok közé tartoznak, tehát nem
voltak nagyon elterjedtek. Különösen ke-
veset találtak belőlük Ausztráliában.

A szakemberek — talán kissé túlzottan
is — nagy jelentőséget tulajdonítanak
ezeknek az ősbolha-maradványoknak. Mi-
után az emlős állatokon kívül feltehetően
más szőrrel fedett testű őssállatok nem él-
tek, és már az alsó-krétaidőszak bolhái is
minden kétséget kizáró módon a szőr-
hával fedett gazdaállathoz alkalmazkod-
tak, azért a szakemberek feltételezik,
hogy a *szőrrel fedett emlősállatoknak az
alsókrétánál jóval korábban, feltehetően
már a megelőző juraidőszakban élniük
kellett*, hiszen a bolháknak időre volt
szükségük, hogy más ősi rovarfajból
kifejlődve az emlősállatokhoz alkalmaz-
kodni tudjanak. (Priroda)

A TAUTAVELI EMBER

A kelet-pireneusokbeli Tautavel köze-
lében emberi koponyát találtak, amely
valószínűleg jelentősen hozzájárul majd
az emberi faj fejlődéstörténetének a fel-
derítéséhez. Ugyanott olyan primitív
megmunkáló tevékenység maradványai is
napvilágra kerültek, amely teljesen el-
térő az eddig ismert kultúráktól. A tau-
taveli ember 200 000 évvel ezelőtt, az
utolsó eljegesedés előtt élt barlangban, s
lóra, vadkecskére és orrszarvúra vadá-
szott. (New Scientist)